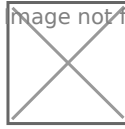

Λόγος περί Φιλοπτωχίας

[/ Ορθόδοξες Προβολές](#)

image not found or type unknown

Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, Περί Φιλοπτωχίας

Δέν εἶναι καθόλου εὐκόλο νά βρεῖ κανείς τήν ὑψηλότερη ἀπ' ὄλες τίς ἀρετές καί νά τῆς δώσει τό πρωτεῖο καί τό βραβεῖο, ὅπως ἀκριβῶς δέν εἶναι εὐκόλο νά βρεῖ μέσα σ' ἕνα ὀλάνθιστο καί μοσχοβόλο λιβάδι τό πιό ὠραῖο κι εὐωδιαστό λουλούδι, καθώς πότε τό ἕνα καί πότε τό ἄλλο τοῦ τραβάει τήν προσοχή καί τόν προκαλεῖ νά τό κόψει πρῶτο.

Ἔτσι, λοιπόν, σκέφτομαι ὅτι καλές ἀρετές εἶναι ἡ πίστη, ἡ ἐλπίδα καί ἡ ἀγάπη. Καί μάρτυρας γιά τήν πίστη εἶναι ὁ Ἀβραάμ, πού δικαιώθηκε ἀπό τήν πίστη του· μάρτυρες γιά τήν ἐλπίδα εἶναι ὁ Ἐνῶς, πού πρῶτος στήριξε τήν ἐλπίδα του στήν ἐπίκληση τοῦ Κυρίου, καί ὅλοι οἱ δίκαιοι, πού κακοπαθοῦν μέ τήν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας· μάρτυρες γιά τήν ἀγάπη, τέλος, εἶναι ὁ ἀπόστολος Παῦλος, πού ἔφτασε στό σημεῖο νά εὐχεται τή δική του ἀπώλεια γιά χάρη τῶν ἀδελφῶν του Ἰσραηλιτῶν, καί ὁ ἴδιος ὁ Θεός, πού ὀνομάζεται ἀγάπη (Α' Ἰω. 4:8).

Καλή εἶναι ἡ φιλοξενία. Καί μάρτυρες γι' αὐτό εἶναι ἀπό τούς δικαίους ὁ Λώτ, ὁ Σοδομίτης στή διαμονή μά ὄχι Σοδομίτης στή διαγωγή, καί ἀπό τούς ἀμαρτωλούς ἡ Ραάβ, ἡ πόρνη στό σῶμα μά ὄχι πόρνη στήν προαίρεση, πού ἐπαινέθηκε καί σώθηκε γιά τή φιλοξενία (Ἰησ. Ναυή 2:1-21).

Καλή εἶναι ἡ μακροθυμία. Καί μάρτυρας γι' αὐτό εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, πού δέν θέλησε νά χρησιμοποιήσει τίς λεγεῶνες τῶν ἀγγέλων Του ἐναντίον τῶν βασανιστῶν Του καί ὄχι μόνο μάλωσε τόν Πέτρο, ὅταν τράβηξε τό μαχαίρι του, μά καί τό αὐτί, πού εἶχε κόψει ἐκεῖνος, τό ἔβαλε πάλι στή θέση του. Τό ἴδιο ἔκανε ἀργότερα καί ὁ Στέφανος, ὁ μαθητής τοῦ Χριστοῦ, πού προσευχόταν γιά κείνους πού τόν λιθοβολοῦσαν.

Καλή είναι η πραότητα. Καί μάρτυρες γι' αυτό είναι ο Μωυσής και ο Δαβίδ, που πάνω απ' όλα ως πράοι μαρτυρήθηκαν απ' τή Γραφή, καθώς και ο Διδάσκαλός τους, ο θεάνθρωπος Ίησοῦς, που ούτε φιλονικοῦσε ούτε κραύγαζε ούτε ξεφώνιζε στίς πλατεῖες ούτε ἀντιστεκόταν σ' ἐκείνους που Τόν εἶχαν συλλάβει.

Καλές είναι ἡ προσευχή και ἡ ἀγρυπνία. Καί μάρτυρας γι' αυτό είναι ο Κύριος, που πρίν τό πάθος Του ἀγρυπνοῦσε και προσευχόταν.

Καλές είναι ἡ ἀγνεία και ἡ παρθενία. Καί μάρτυρες γι' αυτό είναι τόσο ο Παῦλος, που τίς θεσμοθέτησε, βραβεύοντας δίκαια και τό γάμο και τήν ἀγαμία, ὅσο και ο ἴδιος ο Ίησοῦς, που γεννήθηκε ἀπό Παρθένο, γιά νά τιμήσει τή γέννηση μά νά προτιμήσει τήν παρθενία.

Καλή είναι ἡ ταπεινοφροσύνη. Καί μάρτυρες γι' αυτό είναι πολλοί, μέ κυριότερο πάλι τό Σωτήρα και Κύριο τῶν ὅλων, που ταπεινώθηκε, ὄχι μόνο παίρνοντας μορφή δούλου, παραδίνοντας τό πρόσωπό Του στήν ντροπή και στά φτυσίματα και συναριθμώντας τόν ἑαυτό Του μέ τούς παρανόμους, Ἐκεῖνος, που καθαρίζει τόν κόσμο ἀπό τήν ἀμαρτία, ἀλλά και πλένοντας τά πόδια τῶν μαθητῶν Του σάν ὑπηρέτης.

Καλή είναι ἡ ἀκτημοσύνη και ἡ περιφρόνηση τῶν χρημάτων. Καί μάρτυρες γι' αυτό είναι τόσο ο Ζακχαῖος, που, μόλις μπῆκε ο Χριστός στό σπίτι του, μοίρασε σχεδόν ὅλα τά ὑπάρχοντά του, ὅσο και πάλι ο ἴδιος ο Κύριος, που, μιλώντας στόν πλούσιο ἐκεῖνο νέο, περιόρισε τήν τελειότητα σ' αυτό ἀκριβῶς τό πράγμα (Ματθ. 19:21).

Κοντολογία, καλή είναι ἡ θεωρία, καλή είναι και ἡ πράξη· ἡ θεωρία γιατί μᾶς ἀνουπώνει ἀπό τά γήινα, μᾶς ὀδηγεῖ στό ἅγια τῶν ἀγίων και ἐπαναφέρει τό νοῦ στήν ἀρχική φυσική του κατάσταση, και ἡ πράξη γιατί ὑποδέχεται τό Χριστό, Τόν ὑπηρετεῖ και ἀποδεικνύει μέ τά ἔργα τήν ἀγάπη.

Κάθε ἀρετή είναι κι ἕνας δρόμος που ὀδηγεῖ στή σωτηρία, σέ κάποιον απ' τούς αἰώνιους και μακάριους τόπους. Γιατί, ὅπως ὑπάρχουν πολλοί τρόποι ζωῆς, ἔτσι ὑπάρχουν και πολλοί τόποι κοντά στό Θεό, που χωρίζονται και μοιράζονται ἀνάλογα μέ τήν ἀξία τοῦ καθενός. Καί ἄλλος ἄς ἀσκήσει τή μία ἀρετή, ἄλλος τήν ἄλλη, ἄλλος πολλές μαζί και ἄλλος ὅλες, ἄν βέβαια τοῦτο είναι δυνατό. Φτάνει μόνο νά προχωράει κανείς και νά ἐπιδιώκει τό ἀνώτερο, ἀκολουθώντας βῆμα-βῆμα Ἐκεῖνον που τόν ὀδηγεῖ καλά και τόν κατευθύνει και τόν βάζει, μέσ' ἀπό τή στενή ὁδὸ και πύλη, στήν ἀπέραντη οὐράνια μακαριότητα.

Καί ἄν ὁ Παῦλος, πού ἀκολουθεῖ κι αὐτός τό Χριστό, θεωρεῖ τήν ἀγάπη ὡς τήν πρώτη καί μεγαλύτερη ἐντολή, ὡς τή σύνοψη τοῦ νόμου καί τῶν προφητῶν, τό καλύτερο μέρος της θεωρῶ πῶς εἶναι ἡ ἀγάπη στούς φτωχοῦς καί, γενικότερα, ἡ εὐσπλαχνία καί ἡ συμπάθεια στούς συνανθρώπους. Γιατί τίποτ' ἄλλο δέν εὐχαριστεῖ τόσο πολύ τό Θεό καί τίποτ' ἄλλο δέν Τοῦ εἶναι τόσο ἀγαπητό ὅσο ἡ εὐσπλαχνία. Αὐτή, μαζί μέ τήν ἀλήθεια, πηγαίνει μπροστά Του καί αὐτή πρέπει νά Τοῦ προσφερθεῖ πρίν τήν Κρίση. Μά καί σέ τίποτ' ἄλλο δέν δίνεται ὡς ἀνταπόδοση ἀπό Ἐκεῖνον, πού κρίνει μέ δικαιοσύνη καί ζυγίζει μέ ἀκρίβεια τήν εὐσπλαχνία, ὅσο στή φιλανθρωπία ἡ φιλανθρωπία.

Σ' ὄλους, λοιπόν, τούς φτωχοῦς καί σ' ἐκείνους πού γιά ὅποιονδήποτε λόγο κακοπαθοῦν, ὀφείλουμε νά δείχνουμε εὐσπλαχνία, σύμφωνα μέ τήν ἐντολή: **«Νά μετέχετε στή χαρά ὅσων χαίρονται καί στή λύπη ὅσων λυποῦνται»** (Ρωμ. 12:15). Καί ὀφείλουμε νά προσφέρουμε στούς ἀνθρώπους, ὡς ἄνθρωποι κι ἐμεῖς, τήν ἐκδήλωση τῆς καλοσύνης μας, ὅταν τή χρειάζονται, χτυπημένοι ἀπό κάποια συμφορά, λ.χ. χηρεία ἢ ὀρφάνια ἢ ξενητιά ἢ σκληρά ἀφεντικά ἢ ἀδικούς ἄρχοντες ἢ ἄσπλαχνους φοροεισπράκτορες ἢ φονικούς ληστές ἢ ἄπληστους κλέφτες ἢ δήμευση περιουσίας ἢ ναυάγιο. Ὅλοι εἶναι ἀξιολύπητοι. Ὅλοι βλέπουν τά χέρια μας, ὅπως ἐμεῖς βλέπουμε τά χέρια τοῦ Θεοῦ.

Τί θά κάνουμε, λοιπόν, ἐμεῖς πού ἔχουμε τιμηθεῖ μέ τό μεγάλο ὄνομα **«χριστιανοί»** καί ἀποτελοῦμε τόν διαλεχτό καί ξεχωριστό λαό, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νά καταγίνεται σέ καλά καί σωτήρια ἔργα; Τί θά κάνουμε ἐμεῖς οἱ μαθητές τοῦ πράου καί φιλόανθρωπου Ἰησοῦ, πού σήκωσε τίς ἀμαρτίες μας, ταπεινώθηκε, παίρνοντας τήν ἀνθρώπινη φύση μας, κι ἔγινε φτωχός, γιά νά γίνουμε ἐμεῖς πλούσιοι μέ τή θεότητα; Τί θά κάνουμε, ἔχοντας μπροστά μας ἕνα τόσο μεγάλο ὑπόδειγμα εὐσπλαχνίας καί συμπάθειας; Θά παραβλέψουμε τούς συνανθρώπους μας; Θά τούς περιφρονήσουμε; Θά τούς ἐγκαταλείψουμε; Κάθε ἄλλο, ἀδελφοί μου. Αὐτά δέν ταιριάζουν σ' ἐμᾶς, τούς θρεμμένους ἀπό τό Χριστό, τόν καλό ποιμένα, πού φέρνει πίσω τό πλανεμένο πρόβατο καί ψάχνει νά βρεῖ τό χαμένο καί στηρίζει τό ἀσθενικό. Μά δέν ταιριάζουν οὔτε στήν ἀνθρώπινη φύση μας, πού ἐπιβάλλει τή συμπάθεια, ἀφοῦ ἀπό τήν ἴδια της τήν ἀδυναμία ἔμαθε τήν εὐσέβεια καί τή φιλανθρωπία.

Γιατί, μολαταῦτα, δέν βοηθάμε τούς συνανθρώπους μας, ὅσο εἶναι ἀκόμα καιρός; Γιατί ἐμεῖς ζοῦμε μέσα στήν ἀπόλαυση, ἐνῶ οἱ ἀδελφοί μας μέσα στή δυστυχία; Ποτέ νά μήν πλουτίσω, ἄν αὐτοί στεροῦνται! Ποτέ νά μήν ἔχω ὑγεία, ἄν δέν βάλω βάλσαμο στίς πληγές τους! Ποτέ νά μή χορτάσω, ποτέ νά μήν ντυθῶ, ποτέ νά μήν ἡσυχάσω μέσα σέ σπίτι, ἄν δέν τούς δώσω ψωμί καί ροῦχα, ὅσα μπορῶ, κι ἄν δέν τούς ξεκουράσω μέσα στό σπίτι μου.

Ἄς τ' ἀναθέσουμε ὅλα στό Χριστό, γιά νά τόν ἀκολουθήσουμε ἀληθινά, σηκώνοντας τό σταυρό Του, γιά ν' ἀνεβοῦμε στόν ἐπουράνιο κόσμο ἀνάλαφρα καί ἄνετα, χωρίς τίποτα νά μᾶς τραβάει πρὸς τά κάτω, καί γιά νά κερδίσουμε στή θέση ὅλων αὐτῶν τό Χριστό, ἀνεβασμένοι χάρη στήν ταπείνωσή μας καί πλουτισμένοι χάρη στή φτώχεια μας. Ἦ, τουλάχιστον, ἄς μοιραστοῦμε μέ τό Χριστό τά ὑπάρχοντά μας, γιά ν' ἀγιαστοῦν κάπως μέ τή σωστή κατοχή τους καί τήν προσφορά μεριδίου τους στούς φτωχοῦς.

Δέν θά συνέλθουμε, ἔστω καί ἀργά; Δέν θά νικήσουμε τήν ἀναισθησία μας, γιά νά μήν πῶ τήν τσιγκουνιά μας; Δέν θά σκεφτοῦμε ὡς ἄνθρωποι; Δέν θά βάλουμε νοερά στή θέση τῶν ξένων συμφορῶν τίς πιθανές δικές μας;

Γιατί, στ' ἀλήθεια, τίποτε ἀπό τ' ἀνθρώπινα δέν εἶναι βέβαιο, τίποτε δέν εἶναι σταθερό, τίποτε δέν εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπό ἄλλους παράγοντες, τίποτε δέν στηρίζεται σέ ἀμετάβλητες προϋποθέσεις. Ἡ ζωή μας γυρίζει σέ κύκλο, ἕναν κύκλο πού φέρνει πολλές μεταβολές, συχνά μέσα σέ μιά μέρα, κάποτε καί μέσα σέ μίαν ὥρα. Πιό σίγουρο εἶναι νά ἐμπιστεύεται κανεῖς τόν ἄνεμο, πού κινεῖται ἀκατάπαυστα, πιό σίγουρο εἶναι νά ἐμπιστεύεται τή γραμμή, πού ἀφήνει πάνω στά νερά ἕνα ποντοπόρο πλοῖο, πιό σίγουρο εἶναι νά ἐμπιστεύεται τ' ἀπατηλά ὄνειρα μιᾶς νύχτας, πού ἡ ἀπόλαυσή τους κρατάει τόσο λίγο, πιό σίγουρο εἶναι νά ἐμπιστεύεται ὅσα χαράζουν τά παιδιά πάνω στήν ἄμμο, ὅταν παίζουν, παρά τήν ἀνθρώπινη εὐτυχία.

Εἶναι, λοιπόν, συνετοί ἐκεῖνοι, πού, μὴν ἔχοντας ἐμπιστοσύνη στά τωρινά, φροντίζουν νά ἐξασφαλιστοῦν γιά τό μέλλον. Ἐπειδή ἡ ἀνθρώπινη εὐημερία εἶναι ἄστατη καί μεταβλητή, ἀγαποῦν τήν καλοσύνη, πού δέν χάνεται, γιά νά κερδίσουν τουλάχιστο τό ἓνα ἀπό τά τρία: ἢ νά μὴν κάνουν τίποτα τό κακό, ἐπειδή ἡ καλοσύνη τους προκαλεῖ τή συμπάθεια τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος πολλές φορές εὐεργετεῖ στόν οὐρανό τούς εὐσεβεῖς γιά τίς ἐπίγειες ἀγαθοεργίες τους· ἢ νά ἔχουν θάρρος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐπειδή κακοπάθησαν ὄχι γιά κάποια κακία, ἀλλά γιά κάποιον ἄλλο σκοπό· ἢ, τέλος, ὄντας φιλόανθρωποι, νά ἀπαιτοῦν ἀπό τό Θεό σάν ὀφειλόμενη τή φιλανθρωπία, τήν ὁποία ἔδειξαν πρῶτα ἐκεῖνοι στούς φτωχοῦς, ἐνεργώντας ἔξυπνα.

«Ἄς μὴν καυχίεται ὁ σοφός γιά τή σοφία του, λέει ὁ Κύριος, μήτε ὁ δυνατός γιά τή δύναμή του μήτε ὁ πλούσιος γιά τόν πλοῦτο του» (Ἱερ. 9:23), ἔστω κι ἂν ἔχουν φτάσει στό ὕψιστο σημεῖο σοφίας, δυνάμεως ἢ πλούτου. Ἐγώ, ὅμως, θά προσθέσω κι ἐκεῖνα πού ἀκολουθοῦν: Ἄς μὴν καυχίεται μήτε ὁ περίβλεπτος γιά τή δόξα του μήτε ὁ γερός γιά τήν ὑγεία του μήτε ὁ ὄμορφος γιά τήν ὀμορφιά του μήτε ὁ νέος γιά τά νιάτα του μήτε, κοντολογίς, ἄλλος κανένας γιά ὅτιδήποτε ἀπ' ὅσα παινεύονται στόν κόσμο τοῦτο καί προξενοῦν τήν ὑπερηφάνεια. Ἀλλά, ὅποιος καυχίεται, μόνο γι' αὐτό ἄς καυχίεται, γιά τό ὅτι γνωρίζει καί ζητάει τό Θεό, ὑποφέρει μαζί μ' ἐκείνους πού ὑποφέρουν καί ἀποθέτει τίς ἐλπίδες του γιά τά καλά στό μέλλον. Γιατί τά τωρινά ἀγαθά εἶναι ρευστά καί πρόσκαιρα. Συνεχῶς μετακινοῦνται καί πηγαίνουν ἀπό τόν ἓνα στόν ἄλλο, ὅπως ἡ μπάλα στό ποδόσφαιρο. Καί δέν ὑπάρχει τίποτα πιό σίγουρο γιά τόν ἄνθρωπο πού τά κατέχει, ἀπό τό ὅτι θά τά χάσει μέ τό χρόνο ἢ ἀπό τό φθόνο. Ἀπεναντίας, τά μελλοντικά ἀγαθά εἶναι σταθερά καί μόνιμα. Ποτέ δέν χάνονται, ποτέ δέν πηγαίνουν ἀπό τόν ἓνα στόν ἄλλο, ποτέ δέν διαψεύδουν τίς ἐλπίδες ὅσων τά ἐμπιστεύονται.

«Ποῖός εἶναι σοφός, γιά νά τά καταλάβει αὐτά;» (Ὠσ. 14:10). Ποῖός θ' ἀδιαφορήσει γιά τά ἐφήμερα καί θά προσέξει τά μόνιμα; Ποῖός θά συλλογιστεῖ ὅτι τά τωρινά θά περάσουν; Ποῖός θ' ἀναλογιστεῖ ὅτι τά ἀναμενόμενα θά μείνουν; Ποῖός θά ξεχωρίσει τά πραγματικά ἀπ' τά φαινομενικά, γιά ν' ἀκολουθήσει τά πρῶτα καί νά περιφρονήσει τά δεύτερα; Ποῖός θά ξεχωρίσει τήν ἐπίγεια διαμονή ἀπό τήν ἐπουράνια πολιτεία, τήν παροικία ἀπό τήν κατοικία, τό σκοτάδι ἀπό τό φῶς, τή λάσπη τοῦ βυθοῦ ἀπό τά ἅγια χρώματα, τή σάρκα ἀπό τό πνεῦμα, τό Θεό ἀπό τόν κοσμοκράτορα διάβολο, τή σκιά τοῦ θανάτου ἀπό τήν αἰώνια ζωή; Ποῖός θά ἐξαγοράσει μέ τά παρόντα τό μέλλον, μέ τόν φθαρτό πλοῦτο τόν ἄφθαρτο, μέ τά ὀρατά τά ἀόρατα;

Μακάριος, λοιπόν, εἶναι ἐκεῖνος πού τά διακρίνει αὐτά, χωρίζει μέ τό μαχαίρι τοῦ

Λόγου τό καλύτερο από τό χειρότερο, άνυψώνεται μέ τήν καρδιά του, όπως λέει κάπου ο ίερός Δαβίδ (Ψαλμ. 83:6), φεύγει μ' όλη του τή δύναμη μακριά από τήν κοιλάδα τούτη τής όδύνης, επιδιώκει τά άγαθά πού βρίσκονται στόν ούρανό, σταυρώνεται για τόν κόσμο μαζί μέ τό Χριστό, ανασταίνεται μαζί μέ τό Χριστό, άνεβαίνει στά έπουράνια σκηνώματα μαζί μέ τό Χριστό και γίνεται κληρονόμος τής άληθινής ζωής, πού δέν μεταβάλλεται ποτέ πιά.

Άς ακολουθήσουμε τό Λόγο, άς επιδώσουμε τήν ούράνια άπόλαυση, άς άπαλλαγούμε από τήν επίγεια περιουσία. Άς κρατήσουμε από τά γήινα μόνο όσα είναι καλά, άς σώσουμε τίς ψυχές μας μέ έλεημοσύνες, άς δώσουμε από τά ύπάρχοντά μας στους φτωχούς, για να γίνουμε πλούσιοι σε αιώνια άγαθά. Δώσε κάτι και στήν ψυχή, όχι στή σάρκα μονάχα. Δώσε κάτι και στό Θεό, όχι στόν κόσμο μονάχα. Πάρε κάτι άπ' τήν κοιλιά και δώσ' το στό πνεύμα. Πάρε κάτι άπ' τή φωτιά, πού κατακαίει τά γήινα, και ξεμάκρυνέ το από τή φλόγα. Άρπαξε κάτι από τόν τύραννο κι έμπιστέψου το στόν Κύριο. Δώσε λίγο σ' Έκεϊνον, πού σου έχει προσφέρει τό πολύ. Δώσε τα και όλα ακόμα σ' Έκεϊνον, πού σου τά έχει χαρίσει όλα. Ποτέ δέν θα ξεπεράσεις στή γενναιοδωρία τό Θεό, έστω κι αν χαρίσεις όλα σου τά ύπάρχοντα, έστω κι αν προσθέσεις σ' αυτά και τόν ίδιο σου τόν έαυτό. Γιατί και του έαυτου σου ή προσφορά στό Θεό ίσοδυναμεί μέ άπόκτηση. Όσα κι αν προσφέρεις, εκείνα πού μένουν είναι περισσότερα. Και δέν θα δώσεις τίποτα δικό σου, γιατί όλα τά έχεις πάρει από τό Θεό.

Άς μή γίνουμε, άγαπητοί μου φίλοι και άδελφοί, κακοί διαχειριστές των άγαθών πού μας δόθηκαν. **Άς μήν κοπιάζουμε για να θησαυρίζουμε και ν' άποταμιεύουμε, ενώ άλλοι υποφέρουν από τήν πείνα.** Άς μιμηθούμε τόν ανώτατο και κορυφαίο νόμο του Θεου, πού στέλνει τή βροχή σε δικαίους και άδίκους και ανατέλλει τόν ήλιο έπίσης για όλους. Αυτός έκανε τή γη ευρύχωρη για όλα τά χερσαία ζώα, δημιούργησε πηγές, ποτάμια, δάση, άέρα για τά φτερωτά και νερά για τά ύδρόβια, και έδωσε σ' όλα τά όντα άφθονα τά άπαραίτητα για τή ζωή τους στοιχειά, χωρίς να τά περιορίζει καμιά έξουσία, χωρίς να τά καθορίζει κανένας γραπτός νόμος, χωρίς να τά έμποδίζουν σύνορα. Και αυτά τά στοιχειά τά παρέδωσε κοινά και πλούσια, χωρίς διάκριση ή περικοπή, τιμώντας τήν όμοιότητα τής φύσεως μέ τήν ισότητα τής δωρεάς και δείχνοντας τόν πλούτο τής άγαθότητός Του.

Οι άνθρωποι, όμως, άφότου έβγαλαν από τή γη τό χρυσάφι, τό άσήμι και τά πολύτιμα πετράδια, άφότου έφτιαξαν ρούχα μαλακά και περιττά και άφότου απέκτησαν άλλα παρόμοια πράγματα, πού αποτελούν αιτίες πολέμων και επαναστάσεων και τυραννικών καθεστώτων, κυριεύθηκαν από παράλογη ύπεροψία. Έτσι, δέν δείχνουν εύσπλαχνία στους δυστυχισμένους συνανθρώπους τους και δέν

θέλουν ούτε μέ τά περίσσια τους νά δώσουν στους άλλους τά αναγκαῖα. Τί βαναυσότητα! Τί σκληρότητα! Δέν σκέφτονται, ἄν ὄχι τίποτ' ἄλλο, πώς ἡ φτώχεια καί ὁ πλοῦτος, ἡ ἐλευθερία καί ἡ δουλεία καί τ' ἄλλα παρόμοια, ἐμφανίστηκαν στό ἀνθρώπινο γένος μετά τήν πτώση τῶν πρωτοπλάστων, σάν ἀρρώστιες πού ἐκδηλώνονται μαζί μέ τήν κακία καί πού εἶναι δικές της ἐπινοήσεις. Ἀρχικά, ὅμως, δέν ἔγιναν ἔτσι τά πράγματα, λέει ἡ Γραφή (Ματθ. 19:8), ἀλλά Ἐκεῖνος πού ἔπλασε ἐξαρχῆς τόν ἄνθρωπο, τόν ἄφησε ἐλεύθερο, αὐτεξούσιο – συγκρατημένο μόνο ἀπό τό νόμο τῆς ἐντολῆς – καί πλούσιο μέσα στόν παράδεισο τῆς τρυφῆς. Αὐτή τήν ἐλευθερία κι αὐτόν τόν πλοῦτο θέλησε νά χαρίσει – καί χάρισε – ὁ Θεός, μέσω τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, καί στό ὑπόλοιπο ἀνθρώπινο γένος. Ἐλευθερία καί πλοῦτος ἦταν μόνο ἡ τήρηση τῆς ἐντολῆς. Φτώχεια ἀληθινή καί δουλεία ἦταν ἡ παράβασή της.

Μετά τήν παράβαση, λοιπόν, ἐμφανίστηκαν οἱ φθόνοι καί οἱ φιλονικίες καί ἡ δολερή τυραννία τοῦ διαβόλου, πού παρασύρει πάντα μέ τή λαιμαργία τῆς ἡδονῆς καί ξεσηκώνει τούς πιό τολμηρούς ἐναντία στους πιό ἀδύνατους. Μετά τήν παράβαση, τό ἀνθρώπινο γένος χωρίστηκε σέ διάφορες φυλές μέ διάφορα ὀνόματα καί ἡ πλεονεξία κατακερμάτισε τήν εὐγένεια τῆς φύσεως, ἀφοῦ πῆρε καί τό νόμο βοηθό της.

Ἐσύ, ὅμως, νά κοιτᾶς τήν ἀρχική ἐνότητα καί ἰσότητα, ὄχι τήν τελική διαίρεση· ὄχι τό νόμο πού ἐπικράτησε, ἀλλά τό νόμο τοῦ Δημιουργοῦ. Βοήθησε, ὅσο μπορείς, τή φύση, τίμησε τήν πρότερη ἐλευθερία, δεῖξε σεβασμό στόν ἑαυτό σου, συγκάλυψε τήν ἀτιμία τοῦ γένους σου, παραστάσου στήν ἀρρώστια, σύντρεξε στήν ἀνάγκη.

Παρηγόρησε ὁ γερός τόν ἄρρωστο, ὁ πλούσιος τόν φτωχό, ὁ ὄρθιος τόν πεσμένο, ὁ χαρούμενος τόν λυπημένο, ὁ εὐτυχισμένος τόν δυστυχισμένο.

Δῶσε κάτι στό Θεό ὡς δῶρο εὐχαριστήριο, γιά τό ὅτι εἶσαι ἕνας ἀπ' αὐτούς πού μποροῦν νά εὐεργετοῦν καί ὄχι ἀπ' αὐτούς πού ἔχουν ἀνάγκη νά εὐεργετοῦνται, γιά τό ὅτι δέν περιμένεις ἐσύ βοήθεια ἀπό τά χέρια ἄλλων, ἀλλ' ἀπό τά δικά σου χέρια περιμένουν ἄλλοι βοήθεια.

Πλούτισε ὄχι μόνο σέ περιουσία, μά καί σέ εὐσέβεια, ὄχι μόνο σέ χρυσάφι, μά καί σέ ἀρετή, ἢ καλύτερα μόνο σέ ἀρετή.

Γίνε πιό τίμιος ἀπό τόν πλησίον μέ τήν ἐπίδειξη περισσότερης καλοσύνης. Γίνε Θεός γιά τόν δυστυχισμένο μέ τή μίμηση τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ.

Δῶσε κάτι, ἔστω καί ἐλάχιστο, σ' ἐκεῖνον πού ἔχει ἀνάγκη. Γιατί καί τό ἐλάχιστο δέν εἶναι ἀσήμαντο γιά τόν ἄνθρωπο πού ὅλα τά στερεῖται, μά οὔτε καί γιά τό Θεό,

έφόσον είναι ανάλογο μέ τίς δυνατότητές σου. Αντί για μεγάλη προσφορά, δώσε τήν προθυμία σου. Κι αν δέν έχεις τίποτα, δάκρυσε. Ἡ ολόψυχη συμπάθεια είναι μεγάλο φάρμακο γι' αὐτόν πού δυστυχεῖ. Ἡ ἀληθινή συμπόνια ἀνακουφίζει πολύ ἀπό τή συμφορά.

Δέν ἔχει μικρότερη ἀξία, ἀδελφέ μου, ὁ ἄνθρωπος ἀπό τό ζῶο, πού, αν χαθεῖ ἢ πέσει σέ χαντάκι, σέ προστάζει ὁ νόμος νά τό σηκώσεις καί νά τό περιμαζέψεις (Δευτ. 22:1-4). Πόση εὐσπλαχνία, ἐπομένως, ὀφείλουμε νά δείχνουμε στούς συνανθρώπους μας, ὅταν ἀκόμα καί μέ τ' ἄλογα ζῶα ἔχουμε χρέος νά εἴμαστε πονετικοί;

«Δανεῖζει τό Θεό ὅποιος ἐλεεῖ φτωχό», λέει ἡ Γραφή (Παροιμ. 19:17). Ποιός δέν δέχεται τέτοιον ὀφειλέτη, πού, ἐκτός ἀπό τό δάνειο, θά δώσει καί τόκους, ὅταν ἔρθει ὁ καιρός; Καί ἀλλοῦ πάλι λέει: **«Μέ τίς ἐλεημοσύνες καί μέ τήν τιμιότητα καθαρίζονται οἱ ἁμαρτίες»**(Παροιμ. 15:27α).

Ἄς καθαριστοῦμε, λοιπόν, μέ τήν ἐλεημοσύνη, ἄς πλύνουμε μέ τό καλό βοτάνι τίς βρωμιές καί τούς λεκέδες μας, ἄς γίνουμε ἄσπροι, ἄλλοι σάν τό μαλλί καί ἄλλοι σάν τό χιόνι, ἀνάλογα μέ τήν εὐσπλαχνία του ὁ καθένας. **«Μακάριοι»**, λέει, **«ὅσοι δείχνουν ἔλεος στούς ἄλλους, γιατί σ' αὐτούς θά δείξει ὁ Θεός τό ἔλεός Του»** (Ματθ. 5:7). Τό ἔλεος ὑπογραμμίζεται στούς μακαρισμούς. Καί ἀλλοῦ : **«Μακάριος εἶν' ἐκεῖνος πού σπλαχνίζεται τόν φτωχό καί τόν στερημένο»** (Ψαλμ. 40:2). Καί: **«Ἄγαθός ἄνθρωπος εἶν' ἐκεῖνος πού συμπονάει τούς ἄλλους καί τούς δανεῖζει»** (Ψαλμ. 111:5). Καί: **«Παντοτινά ἐλεεῖ καί δανεῖζει ὁ δίκαιος»** (Ψαλμ. 36:26). Ἄς ἀρπάξουμε τό μακαρισμό, ἄς τόν κατανοήσουμε, ἄς ἀνταποκριθοῦμε στήν κλήση του, ἄς γίνουμε ἀγαθοί ἄνθρωποι. Οὔτε ἡ νύχτα νά μή διακόψει τήν ἐλεημοσύνη σου. **«Μήν πεῖς, “Φύγε τώρα καί ἔλα πάλι αὔριο νά σοῦ δώσω βοήθεια”»** (Παροιμ. 3:28), γιατί μπορεῖ ἀπό σήμερα ὡς αὔριο νά συμβεῖ κάτι, πού θά ματαιώσει τήν εὐεργεσία. Ἡ φιλάνθρωπία εἶναι τό μόνο πράγμα πού δέν παίρνει ἀναβολή. **«Μοίραζε τό ψωμί σου σ' ἐκείνους πού πεινοῦν καί βάλε στό σπίτι σου φτωχοῦς, πού δέν ἔχουν στέγη»** (Ἠσ. 58:7). Καί αὐτά νά τά κάνεις μέ προθυμία. **«Ὅποιος ἐλεεῖ»**, λέει ὁ ἀπόστολος, **«ἄς τό κάνει μέ εὐχαρίστηση καί γλυκύτητα»**(Ρωμ. 12:8). Μέ τήν προθυμία, τό καλό σοῦ λογαριάζεται σάν διπλό. Ἡ ἐλεημοσύνη πού γίνεται μέ στενοχώρια ἢ ἐξαναγκασμό, εἶναι ἄχαρη καί ἄνοστη. Νά πανηγυρίζουμε πρέπει, ὄχι νά θρηνοῦμε, ὅταν κάνουμε καλοσύνες.

Μήπως νομίζεις πώς ἡ φιλάνθρωπία δέν εἶναι ἀναγκαία, ἀλλά προαιρετική; Μήπως νομίζεις πώς δέν ἀποτελεῖ νόμο, ἀλλά συμβουλή καί προτροπή; Πολύ θά τό 'θελα κι ἐγώ ἔτσι νά εἶναι. Καί ἔτσι τό νόμιζα. Μά μέ φοβίζουν ὅσα λέει ἡ Γραφή γιά ἐκείνους πού, τήν ἡμέρα τῆς Κρίσεως, ὁ Δίκαιος Κριτής βάζει στ' ἀριστερά Του,

σάν κατσίκια, καί τούς καταδικάζει (Ματθ. 25:31-46). Αὐτοί δέν καταδικάζονται γιατί ἔκλεψαν ἢ λήστεψαν ἢ ἀσέλγησαν ἢ ἔκαναν ὀτιδήποτε ἄλλο ἀπ' ὅσα ἀπαγορεύει ὁ Θεός, ἀλλά γιατί δέν ἔδειξαν φροντίδα γιά τό Χριστό μέσω τῶν δυστυχημένων ἀνθρώπων.

Ὅσο εἶναι καιρός, λοιπόν, ἄς ἐπισκεφθοῦμε τό Χριστό, ἄς Τόν περιποιηθοῦμε, ἄς Τόν θρέψουμε, ἄς Τόν ντύσουμε, ἄς Τόν περιμαζέψουμε, ἄς Τόν τιμήσουμε. Ὅχι μόνο μέ τραπέζι, ὅπως μερικοί, ὄχι μόνο μέ μύρα, ὅπως ἡ Μαρία, ὄχι μόνο μέ τάφο, ὅπως ὁ Ἀριμαθαῖος Ἰωσήφ, ὄχι μόνο μέ ἐνταφιασμό, ὅπως ὁ φιλόχριστος Νικόδημος, ὄχι μόνο μέ χρυσάφι, λιβάνι καί σμύρνα, ὅπως οἱ μάγοι πρωτύτερα. Μά ἐπειδή ὁ Κύριος τῶν ὅλων θέλει ἔλεος καί ὄχι θυσία καί ἐπειδή ἡ εὐσπλαχνία εἶναι καλύτερη ἀπό τή θυσία μυριάδων καλοθρεμμένων ἀρνιῶν, ἄς Τοῦ τήν προσφέρουμε μέσου ἐκείνων πού ἔχουν ἀνάγκη, μέσω ἐκείνων πού βρίσκονται σήμερα σέ δεινή θέση, γιά νά μᾶς ὑποδεχθοῦν στήν οὐράνια βασιλεία, ὅταν φύγουμε ἀπό τόν κόσμο τοῦτο καί πᾶμε κοντά στόν Κύριό μας, τό Χριστό, στόν ὁποῖο ἀνήκει ἡ δόξα στους αἰῶνες. Ἀμήν.